

Αρ. Φακ.: 22.22.001

26 Ιουλίου 2016

Υπουργό Υγείας

Ευρήματα και Συστάσεις αναφορικά με τα Δημόσια Νοσηλευτήρια

Το χρονικό διάστημα από 10/12/2015 μέχρι 13/7/2016 επισκέφθηκα τα Δημόσια Νοσηλευτήρια, αναλυτικό πρόγραμμα των επισκέψεων μου φαίνεται στο επισυνημμένο Παράρτημα και σας παραθέτω τα ευρήματα και τις συστάσεις μου αναφορικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα της Υγείας.

2. Ευρήματα:

Αρχική διαπίστωση είναι ότι δεν υπάρχουν ηλεκτρονικοί φάκελοι ασθενών στα νοσοκομεία Λάρνακας, Μακαρίου III, Λεμεσού και Πάφου, ενώ στα νοσοκομεία Λευκωσίας και Αμμοχώστου (καθώς και σε Περιφερειακά Κέντρα Υγείας των Επαρχιών τους) τηρούνται εν μέρει ηλεκτρονικοί φάκελοι ασθενών στους οποίους βρίσκονται ηλεκτρονικά καταχωρημένες οι εξετάσεις που έχει κάνει ο ασθενής (όπως αναλύσεις, ακτινολογικές, υπερηχογραφήματα), όχι όμως ακόμη οι εκθέσεις (reports) του γιατρού για κάθε ασθενή. Πρόσβαση στους ηλεκτρονικούς φακέλους, πρακτικά γίνεται μόνο με την συγκατάθεση του ασθενούς και τη χρήση κωδικού.

Περαιτέρω, δεν υπάρχουν κατάλληλοι χώροι για τη φύλαξη/αποθήκευση των ιατρικών φακέλων των ασθενών σε χάρτινη μορφή στα νοσοκομεία Λάρνακας, Μακαρίου III (βρίσκεται σε εξέλιξη η κτιριακή επέκταση), Λεμεσού (παρόλο που έχει σύστημα KARDEX είναι μικρός ο χώρος αποθήκευσης), ενώ καλύτερη είναι η κατάσταση στα νοσοκομεία Λευκωσίας, Αμμοχώστου και Πάφου. Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι στην Πάφο τηρούνται ιατρικοί φάκελοι για μισό εκατομμύριο ανθρώπους ένεκα του πληθυσμού πέραν των Κυπρίων που ζουν και εργάζονται στην συγκεκριμένη Επαρχία.

Σε κάποια νοσοκομεία και ιδιαίτερα στο νοσοκομείο Πάφου επικρατεί η λανθασμένη πρακτική να δίδονται ιατρικοί φάκελοι στους ασθενείς για διακίνηση και/ή φύλαξη τους. Οι Διευθυντές των νοσοκομείων Μακάριος III και Λεμεσού δεν θα ήταν αρνητικοί στο να προωθηθεί πολιτική να παραλαμβάνουν τους φακέλους τους οι ασθενείς με δική τους ευθύνη αλλά αντιλαμβάνονται ότι θα μπορούσαν να προκύψουν νομικά και πρακτικά προβλήματα, ενώ ξεκάθαρα αρνητική ήταν η τοποθέτηση των υπόλοιπων Διευθυντών αφού αν εισαχθεί

.../2.

εκτάκτως ασθενής στο νοσοκομείο Λευκωσίας από άλλη επαρχία χωρίς τον ιατρικό φάκελο του δεν θα μπορεί να έχει το ιστορικό του, αφού δεν υπάρχει ηλεκτρονικό αρχείο. Επιπλέον τίθενται και σοβαροί προβληματισμοί αναφορικά με την αλλοίωση του περιεχομένου του φακέλου από ασθενείς που έχουν στην κατοχή τους φακέλους και στην περίπτωση αξιώσεων εναντίον του Νοσοκομείου.

Η πρόσβαση στους χώρους των Ιατρικών Αρχείων είναι κατά κανόνα δύσκολη, με εξαίρεση του νοσοκομείου Λάρνακας (πρόσβαση στο αρχείο γίνεται από ένα ανελκυστήρα που ανοίγει απευθείας στο μέρος που φυλάσσεται η πλειοψηφία των φακέλων, αλλά αποθήκευση ιατρικών φακέλων γίνεται και σε άλλους ακατάλληλους χώρους στους οποίους μπαينوβγαίνει το κοινό).

Από τις επισκέψεις που επέλεξα δειγματοληπτικά να κάνω σε κάποιους θαλάμους των νοσοκομείων, έκανα προφορικές συστάσεις να ελέγχονται οπτικά από το προσωπικό τα τρόλεϊ με τους ιατρικούς φακέλους στους γυναικολογικούς θαλάμους του Μακάριου νοσοκομείου και του νοσοκομείου Λεμεσού.

Τα Κλειστά Κυκλώματα Βιντεοπαρακολούθησης που τηρούνται στα Νοσοκομεία έχουν ελεχθεί αν τηρούν τις πρόνοιες του Νόμου. Εκεί και όπου χρειαζόταν επενέβει το Γραφείο μου με αποτέλεσμα σήμερα να λειτουργούν όλα στα πλαίσια της Νομιμότητας.

Τέλος, σήμερα εκκρεμεί μόνο ένα παράπονο για κατά παράβαση χρήσης προσωπικών δεδομένων, εναντίον του Νοσοκομείου Λευκωσίας, το οποίο και διερευνάται. Τα λοιπά παράπονα τα οποία εκκρεμούσαν από την έναρξη των επισκέψεων μέχρι σήμερα έχουν διευθετηθεί.

3. Συστάσεις:

Είναι κοινή διαπίστωση η επιτακτική ανάγκη να προχωρήσει ταχύτατα η εγκατάσταση ηλεκτρονικού συστήματος φύλαξης ιατρικών δεδομένων ασθενών.

Μέχρι να καταστεί δυνατή η εγκατάσταση του ηλεκτρονικού συστήματος, επείγει η σωστή αρχειοθέτηση και φύλαξη των ιατρικών φακέλων των ασθενών σε χάρτινη μορφή.

Συστήνω όπως εκδοθεί/επανεκδοθεί εγκύκλιος του Υπουργείου Υγείας που να εφιστά την προσοχή σε όλο το προσωπικό των δημόσιων νοσοκομείων ότι απαγορεύεται να δίδονται στους ασθενείς οι ιατρικοί φάκελοι, είτε για φύλαξη είτε για διακίνηση. Η πρακτική αυτή εγκυμονεί πάμπολλους κινδύνους, αφού πέραν από την πιθανότητα απώλειας του ιατρικού φακέλου υπάρχει το ενδεχόμενο αφαίρεσης ή άλλης αλλοίωσης του περιεχομένου του φακέλου για την οποία θα θεωρείται υπεύθυνο το νοσοκομείο, ως έχω ανωτέρω αναφέρει.

Σας εφιστώ την προσοχή στις κάτωθι πρόνοιες της Νομοθεσίας:

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του περί Κατοχύρωσης και Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ασθενών Νόμου του 2004 (Ν. 1(Ι)/2005), ο αρμόδιος παροχέας υπηρεσιών υγείας οφείλει να τηρεί ιατρικά αρχεία, όπου εμφανίζεται η πορεία της θεραπείας του ασθενή. Τα αρχεία αυτά περιλαμβάνουν λεπτομερή στοιχεία τα οποία προσδιορίζουν την ταυτότητα του ασθενή και του αρμόδιου παροχέα υπηρεσιών υγείας, καθώς και ιατρική πληροφόρηση αναφορικά με τη θεραπεία που λαμβάνει ο ασθενής, το προηγούμενο ιατρικό ιστορικό του, τη διάγνωση της παρούσας ιατρικής κατάστασης του και της θεραπευτικής αγωγής που παρέχεται. Η διεύθυνση του ιατρικού ιδρύματος έχει την ευθύνη για την τήρηση και διαφύλαξη τακτικών και ενημερωμένων ιατρικών αρχείων, σύμφωνα με το άρθρο 4(1)(δ) των περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001 μέχρι 2012.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 25 του Ν. 1(Ι)/2005, παροχέας υπηρεσιών υγείας που παραβιάζει οποιαδήποτε από τις διατάξεις του άρθρου 17 είναι ένοχος αδικήματος και, τηρουμένων των αναλογιών, τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις των άρθρων 25 και 26 των περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 μέχρι 2012.

Βάσει του άρθρου 18 του Ν. 1(Ι)/2005, ο ασθενής έχει δικαίωμα ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης σε σχέση με πληροφορίες που αφορούν τον ίδιο και οι οποίες περιλαμβάνονται στα ιατρικά αρχεία και μπορεί να λάβει αντίγραφο ή απόσπασμα προσωπικών δεδομένων του που βρίσκονται στο ιατρικό αρχείο/φάκελο του. Κατά την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης εφαρμόζονται αντίστοιχα, τηρουμένων των αναλογιών, οι διατάξεις του άρθρου 12 των περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 μέχρι 2012, το οποίο υποχρεώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας να παρέχει αντίγραφο με τα προσωπικά δεδομένα στο υποκείμενο των δεδομένων, όπου αυτό δεν προϋποθέτει δυσανάλογη προσπάθεια.

Το εδάφιο (3) του άρθρου 10 των περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 μέχρι 2012, αναθέτει στον εκάστοτε υπεύθυνο επεξεργασίας την υποχρέωση για τη λήψη των κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Τα μέτρα αυτά, πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφάλειας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας.

Τα άρθρα 23(στ) και 25(1) των περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 μέχρι 2012 παρέχουν στον Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων την αρμοδιότητα επιβολής διοικητικών κυρώσεων σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας έχουν διαπράξει παράβαση των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τον εν λόγω Νόμο

Είμαι στην διάθεση σας για την πρακτική εφαρμογή των συστάσεων.

Ειρήνη Λοϊζίδου Νικολαΐδου
Επίτροπος Προστασίας
Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

ΕΛ/ΑΚ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α/Α	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
1.	10/12/2015	Νοσοκομείο Λάρνακας – Δ/ντής κ Ευάγγελος Ευαγγέλου
2.	14/12/2015	Μακάριο Νοσοκομείο – Δ/ντής κ Καϊσής
3.	21/01/2016	Επαρχιακό Νοσοκομείο Λεμεσού – Δ/ντρια Δρ. Φωτίου
4.	25/02/2016	Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας – Δ/ντής Δρ. Κυαμίδης
5.	22/03/2016	Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου – Δ/ντής Δρ. Ολύμπιος Γεωργίου
6.	13/07/2016	Επαρχιακό Νοσοκομείο Πάφου – Δ/ντής Δρ. Γεωργίου